

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Espoon kaupunki / Kirjaamo
PL 1, 02070 ESPOON KAUPUNKI
kirjaamo@espoo.fi

Muistutus Ämmässuon tuulivoimalan (640102) asemakaavamuutosehdotuksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsentä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut Ämmässuon tuulivoimalahanketta koskevan asemakaavan muutoksen kaavaehdotukseen ja muuhun aineistoon ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa yhden tuulivoimalan rakentaminen Ämmässuon alueelle pääasiassa Ämmässuon alueen toimintoja varten. Uusiutuvan ja kestäväns energian lisärakentaminen on kannatettava ja välttämätön pyrkimys hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi, ja on tärkeää punnita hankkeen hyötyä suhteessa sen luontovaikutuksiin riittävän tarkasti. Kiitämme sitä, että kaavaehdotuksessa on huomioitu tuulivoimalan linnustovaikutukset valmisteluvaihetta tarkemmin. Katsomme kuitenkin, että ehdotuksessa esitettyyn paikkaan sijoitettava tuulivoimala tulisi nostamaan alueella kiertelevien lokkilintujen törmäysriskiä merkittävästi, ja että voimalalla tulisi olemaan merkittäviä haitallisia linnustovaikutuksia.

Alueen linnuston törmäysriski

Tuulivoimalaa esitetään sijoitettavaksi Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen kaakkoispuolelle, Högbergsbergetin, hyötykäyttökentän ja jätteenkäsittelykeskuksen väliselle alueelle. Muuttavien lintujen suhteen hankkeen aiheuttama törmäysriski on arvioitu riittävällä tarkkuudella, eikä tuulivoimala todennäköisesti lisää merkittävästi muuttavien lajien törmäyskuolleisuutta. Sen sijaan suurimmat vaikutukset kohdistuvat alueella liikkuviin lokkeihin ja kierteleviin petolintuihin, erityisesti merikotkaan.

Suunnittelualueella liikkuu säännöllisesti useita uhanalaisia loppilajeja. Pääosa alueen lokeista on vaarantuneiksi (VU) luokiteltuja harmaalokkeja ja naurulokkeja (Lehikoinen ym. 2019): harmaalokin yksilömäärät liikkuvat säännöllisesti tuhansissa linnuissa, ja myös naurulokkeja esiintyy ajoittain yli tuhannen linnun parvia. Alueella liikkuu myös kymmenittäin merilokkeja (VU) ja vähemmässä määrin erittäin uhanalaisia selkälokkeja (EN). Harvinaisemmista loppilajeista Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen alue on aroharmaalokin keskeisiä ruokailukohteita koko Uudellamaalla, ja lajia tavataan alueella vuosittain.

Laji	Korkein havaittu määrä 01.04.2020–05.01.2022
Harmaalokki	4000 (lokakuu 2020)
Naurulokki	1100 (heinäkuu 2021)
Merilokki	70 (elo–syyskuu 2021)
Selkälokki	30 (toukokuu 2020)
Aroharmaalokki	13 (syyskuu 2021)

Taulukko 1: eri loppilajien korkeimmat yhtä aikaa havaitut määrät alueella. Havainnot Tiira-lintutietopalvelusta.

Mikäli voimala rakennettaisiin esitetylle paikalle, se lisäisi merkittävästi loppien törmäysriskiä sekä niiden siirtyessä alueelle että niiden kierrellessä alueen sisällä. Pääosa alueen lokeista saapuu ruokailemaan Ämmäsuolle etelästä Vitträskin, Espoonlahden ja Suomenojan suunnasta, jolloin linnut joutuvat ohittamaan tuulivoimalan. Alueen sisällä loppiparviien liikkuminen taas on epäsäännöllistä ja vaihtelevan suuntaista, ja petolintujen saalistaessa lokkeja lintujen parvet siirtyvät melko korkealla ja nopeasti, joka lisää törmäysriskiä entisestään.

Tuulivoimaloiden häiriövaikutukset eivät tutkitusti saa lokkeja väistämään tuulivoimaloita (Gove ym. 2013). Sen sijaan lokit voivat tottua tuulivoimaloihin, joka taas voi altistaa lisääntyvälle törmäyskuolleisuudelle silloin, kun lintujen määrä alueella lisääntyy tai kun linnut liikkuvat alueen sisällä yhtäkkisesti esimerkiksi predaation yhteydessä (Gove ym. 2013). Lokit myös kaartelevat maan yllä lentäessään korkeammalla kuin merellä, ja tuulivoimalan esitetty enimmäiskorkeus maanpinnasta (203 m) sijoittuu vaarallisesti loppien kaartelukorkeudelle. BirdLife Internationalin vuoden 2021 tutkimusraportin mukaan selkä-, harmaa- ja merilokin törmäysriski tulee arvioida erittäin korkeaksi ja naurulokin vastaava riski korkeaksi (Piggott ym. 2021). Raportti on kirjoitettu merituulivoimasta, mutta törmäysriskiarviot ovat suurelta osin yleistettävissä koskemaan myös maatuulivoimaloita. Edellä esitetyn perusteella katsomme, että loppien tosiasiallinen törmäysriski on kaavaselostuksessa arvioitu selkeästi liian alhaiseksi.

Voimalan vaikutukset merikotkan muuttoreitteihin on arvioitu asiallisesti, eikä tuulivoimalahankkeella todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta muuttaviin merikotkiin. Alueella kuitenkin kiertelee saalistamassa merikotkia muuttoajan ulkopuolella. Pääosa näistä linnuista on nuoria yksilöitä. Merikotka kuuluu lajeihin, jotka ovat erityisen alttiita törmäämään tuulivoimalan roottorin lapoihin. Törmäysriskiä voi merikotkan kohdalla alentaa merkittävästi maalaamalla yksi roottorinlapa mustaksi, jolloin syntyvä kontrasti suhteessa muihin valkosiin lapoihin auttaa merikotkia väistämään tuulivoimalaa (May ym. 2020).

Johtopäätökset

Kaavaselostuksessa on aiheellisesti huomioitu se, että tuulivoimalan aiheuttama törmäysriski riippuu myös siitä, missä ja miten jätteen käsittely Ämmäsuon alueella toteutetaan ja tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan. Tämä pätee erityisesti loppien törmäysriskiä arvioitaessa, sillä lokit liikkuvat jätteenkäsittelykeskuksen alueella pääasiassa ravintoa etsiessään. Tuulivoimalan sijaintia ei kuitenkaan voida

perustella sillä, kuinka jätteen käsittely mahdollisesti tulee tulevaisuudessa kehittymään. Niin pitkään kuin jätteenkäsittely jatkuu pääosin nykyisen kaltaisena ja lokkeja liikkuu alueella säännöllisesti tuhansittain, ei hankkeen haitallisia linnustovaikutuksia voida estää tai oleellisesti vähentää eikä tuulivoimalaa voida sijoittaa esitetyille paikalle. Tästä syystä esitämme ensisijaisesti hankkeesta luopumista. Toissijaisesti esitämme, että 1) tuulivoimalan sijoituspaikkaa tulee muuttaa ja tarkentaa siten, että voimalasta aiheutuvat haitalliset linnustovaikutukset voidaan minimoida tai 2) hanketta lykätään siihen saakka, kunnes jätteenkäsittely pystytään toteuttamaan niin, että lokkien määrä alueella vähenee oleellisesti.

Pyydämme Espoon kaupunkia toimittamaan perustellun kannanoton tässä esitettyyn MRL 65.2 §:n mukaisesti lähettäjän osoitteeseen. Lisäksi pyydämme ilmoittamaan kaavan hyväksymisestä MRL 67 §:n mukaisesti.

Helsingissä 07.01.2022

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Gove, B. – Langston, RHW. – McCluskie, A. – Pullan, A. – Scrase, I., Wind Farms and Birds: An Updated Analysis of the Effects of Wind Farms on Birds, and Best Practice Guidance on Integrated Planning and Impact Assessment. Birdlife International 2013.

Lehikoinen, A. – Jukarainen, A. – Mikkola-Roos, M. – Below, A. – Lehtiniemi, T. – Pessa, J. – Rajasärkkä, A. – Rintala, J. – Rusanen, P. – Sirkiä, P. – Tiainen, J. – Valkama, J., Linnut. Teoksessa Suomen lajien uhanalaisuus: Punainen kirja 2019 (toim. Hyvärinen ym.)

May, R. – Nygård, T. – Falkdalen, U. – Åström, Ø. – Stokke, B., Paint it Black: Efficacy of Increased Wind Turbine Rotor Blade Visibility to Reduce Avian Fatalities. Ecology and Evolution 2020;10.

Piggott, A. – Vulcano, A. – Mitchell, D., Summary Report: Impact of Offshore Wind Development on Seabirds in the North Sea and Baltic Sea: Identification of Data Sources and At-Risk Species. BirdLife International